

Садржај

Увод	5
1 Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања	5
2 Релевантност	10
2.1 Показатељ квалитета и учинка - Стопа расположивих статистика (P1)	10
3 Тачност	10
3.1.1 Грешка узорковања – Показатељ квалитета и учинка - Коефицијент варијације (A1)	10
3.1.2 Објашњења	10
3.1.3 Активности за смањење грешака узорковања	10
3.2 Неузорачке грешке	11
3.2.1.1 Показатељ квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (A2)	11
3.2.1.2 Грешка недовољног обухвата	11
3.2.1.3 Мјере за смањење грешака обухвата	11
3.2.2 Грешке мјерења	11
3.2.2.1 Контроле за откривање грешака мјерења	11
3.2.2.2 Разлози за настанак грешака мјерења	11
3.2.2.4 Показатељ квалитета и учинка - Стопа едитовања/уређивања података (A3)	12
3.2.2.5 Мјере за смањење броја грешака мјерења	12
3.2.3 Грешке неодговора	12
3.2.3.1 Показатељ квалитета и учинка-Стопа неодзива/ извјештајне јединице(A4)	12
3.2.3.2 Показатељ квалитета и учинка - Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5)	12
3.2.3.4 Поступци за смањење стопе неодговора	12
3.2.3.5 Показатељ квалитета и учинка - Стопа импутираних података (A6)	13
3.2.3.6 Показатељ квалитета и учинка- Број уочених грешака, према врсти (A7)	13
3.2.3.7 Показатељ квалитета и учинка - Просјечна величина ревизије (A8)	13
4 Правовременост и тачност објаве	13
4.1 Правовременост објаве	13
4.1.1 Показатељ квалитета и учинка - Правовременост првих резултата (T1)	13
4.1.2 Показатељ квалитета и учинка- Правовременост коначних резултата (T2)	14
4.2 Тачност објаве	14
4.2.1 Показатељ квалитета и учинка- Тачност објаве (T3)	14
4.2.2 Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објаве	14
5 Доступност и јасноћа	14
5.1 Доступност	14
5.1.1 Канали дисеминације	14
5.1.2 Показатељ квалитета и учинка-Стопа кориштених канала дисеминације (AЦ1)	14
5.1.3 Начини дисеминације	14
5.1.4 Показатељ квалитета и учинка-Стопа кориштених начина дисеминације (AЦ2)	15
5.1.5 Показатељ квалитета и учинка – Број приступа он-лине бази података (AЦ3)	15
5.2 Јасноћа	15
5.2.1 Принтане публикације и интернетска објава	15
5.2.1.1 Дисеминирани резултати	15
5.2.1.2 Ниво (деталност) дисеминације	15
5.2.1.3 Метаподаци	16
5.2.1.4 Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата	16
5.2.2 Показатељ квалитета и учинка - Стопа комплетности мета података (AЦ4)	16
6 Упоредивост и складност	16

6.1	Временска упоредивост	16
6.1.1	<i>Показатељ квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (ЦЦ1)</i>	16
6.1.2	<i>Прекиди у временским серијама</i>	177
6.1.3	<i>Остали фактори, који утичу на временску упоредивост</i>	177
6.2	Географска упоредивост.....	177
6.2.1	Упоредивост с осталим чланицама европског статистичког система.....	177
6.3	Десезонирање	177
6.4	Складност између привремених и коначних података	17
6.4.1	Политика дисеминације привремених података.....	17
6.4.2	<i>Показатељ квалитета – Складност између привремених и коначних података (ЦЦ2).....</i>	17
6.4.3	<i>Разлози за веће разлике између привремених и коначних података</i>	17
6.5	Складност с резултатима референтног истраживања	17
6.5.1	Кратак опис референтног истраживања.....	17
6.5.2	<i>Показатељ квалитета и учинка - Складност са референтним подацима (СС3) ...</i>	17
6.5.3	<i>Разлози за већа одступања</i>	17
7	Уступци- компромиси између излазних компоненти квалитета.....	18
8	Процјена корисничких потреба и перцепција корисника.....	18
8.1	Класифицирање и разумијевање корисника.....	18
8.2	Мјерење перцепција и задовољства корисника.....	18
8.2.1	Показатељ квалитета и учинка- Индекс задовољства корисника (УС1).....	18
8.2.2	Показатељ квалитета учинка-Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (УС2).....	18
9	Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица	18
9.1	Трошкови истраживања статистичког уреда.....	18
9.2	Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица	199
9.3	Мјере за смањивање трошкова и оптерећености	199
10	Повјерљивост, транспарентност и заштита	19
10.1	Повјерљивост.....	19
10.2	Транспарентност	19
10.3	Заштита	19
11	Закључак.....	20

1 Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања

1.1 Намјена и периодика истраживања

Сврха статистичких активности које се спроводе у оквиру Статистике млијека јесте да се обезбиједи подаци о количини, квалитету и саставу млијека и млијечних производа. Методолошке основе Статистике млијека су засноване на препорукама и дефиницијама које су регулисане Директивом Вијећа 96/16/ЕЗ од 19. марта 1996. године о статистичком истраживању о млијеку и млијечним производима и Одлуком Комисије 97/80/ЕЗ којом се утврђују правила за провођење поменуте Директиве. На нивоу оба ентитета прикупљају се подаци за „Мјесечни извјештај о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа“ и „Годишњи извјештај о прикупљању млијека и производњи млијечних производа за све врсте млијека“. Истраживање „Годишњи извјештај о прикупљању млијека и производњи млијечних производа за све врсте млијека“ представља пилот истраживање и ти подаци се још не објављују. Агенција за статистику БиХ кроз саопштење објављује „Мјесечни извјештај о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа“.

1.2 Правни основ и одговорности статистичких институција

- Закони о статистици БиХ и ентитетски Закони о статистици;
- Вишегодишњи статистички програми и годишњи планови рада БиХ и ентитета;
- Методологије: Мјесечни извјештај о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа и Годишњи извјештај о прикупљању млијека и производњи млијечних производа.
- Међународне препоруке

Ова статистичка истраживања су дио годишњег програма рада статистичких институција БиХ. Ентитетски заводи су одговорни за рад на терену, прикупљање, обраду и објаву података на ентитетском нивоу, а Агенција за статистику БиХ је одговорна за координацију ентитетских завода, објављивање података на нивоу БиХ и за размјену података са Еуростатом.

1.3 Јединица посматрања

У прикупљању мјесечних и годишњих података о прикупљеном млијеку и произведеним млијечним производима јединице посматрања су све мљекаре регистроване на територији Босне и Херцеговине.

Јединице посматрања за прикупљање годишњих података о производњи крављег, овчијег и козијег млијека су сва пољопривредна газдинства на територији Босне и Херцеговине (породична пољопривредна газдинства и пословни субјекти)

1.4 Прикупљање података

Годишњи подаци о укупној производњи крављег, овчијег и козијег млијека се прикупљају извјештајном методом од општинских процјенитеља (за пољопривредна газдинства лоцирана на територији процјембене општине) и од пословних субјеката који се баве сточарством, кроз годишњи извјештај о сточарству. У Републици Српској извјештајне јединице су дужне да доставе попуњене извјештаје подручним јединицама Републичког

завода за статистику до 25.јануара за претходну годину. У Федерацији Босне и Херцеговине извјештајне јединице су дужне да попуњене извјештаје доставе кантоналним одјељењима за статистику до 25.јануара за претходну годину. Ентитетски заводи су дужни да прикупљене податке доставе Агенцији за статистику БиХ до 20.марта.

Мјесечни подаци о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа и Годишњи подаци о прикупљању свих врста млијека и производњи млијечних производа се прикупљају од стране РЗС РС и ФЗС ФБиХ извјештајном методом од свих мљекара регистрованих на територији Босне и Херцеговине. Мљекаре су дужне да доставе мјесечне извјештаје 20 дана по истеку референтног мјесеца, а годишње извјештаје до 15.марта за претходну годину.

1.5 Обухват

Све активности у оквиру Статистике млијека се реализују на пуном обухвату јединица посматрања. Мјесечни и годишњи извјештај о прикупљању млијека и производњи млијечних производа обухвата све мљекаре регистроване на територији Босне и Херцеговине, а годишњи извјештај о сточарству сва пољопривредна газдинства (породична пољопривредна газдинства) и пословне субјекте који се баве узгојем стоке.

1.6 Дефиниције

Све дефиниције млијека и млијечних производа које се користе у оквиру редовних статистичких активности из области млијека су у потпуности хармонизоване са дефиницијама утврђеним Одлуком Комисије 97/80/ЕЗ.

Неке од дефиниција Статистике млијека су:

- *Свјежи млијечни производи* – у ову групу производа спадају млијеко за пиће (код 11), млаћеница (код 12), павлака (код 13), ферментисани млијечни производи (код 14), напаци на бази млијека (код 15) и други млијечни производи (код 16).
- *Конзумно млијеко (млијеко за пиће)* – овдје спадају: сирово млијеко, пуномасно млијеко, полуобрано млијеко и обрано млијеко без адитива. Ово млијеко је намјењено за директну употребу (конзумирање) и обично је у паковањима до 2 литра. Овдје спада и млијеко са витаминским додацима.
- *Сирово млијеко* – је млијеко произведено лучењем млијечне жлијезде једне или више крава, оваца, коза или биволица, које није било загријавано изнад 40°C, нити је било излагано третману који има једнак ефекат.
- *Млаћеница* – је производ који се добија непрекидним бућкањем и сепарацијом млијечне масти приликом прераде млијека или павлаке у маслац. Може бити кисела или закишељена. Млаћеница са адитивима се уврштава у напитке на бази млијека.
- *Павлака (врхње)* – је готов производ, расположив за дистрибуцију ван мљекара (нпр. за људску исхрану или као сировина за производњу сладоледа, чоколаде, итд.).
- *Ферментисани млијечни производи* – су производи са рН вриједношћу између 3,8 и 5,5. Овдје спадају јогурти, јогурти за пиће, термички обрађено ферментисано млијеко и други производи. Такође, овде спадају и производи са садржајем бифидуса.

- *Напици на бази млијека* – су остали течни производи који садрже најмање 50% млијечних производа, укључујући и производе на бази сурутке. Овдје спада чоколадно млијеко, млаћеница са адитивима или аромама, итд.
- *Други млијечни производи (свјежи)* – су млијечни производи који нису на другом мјесту наведени и углавном су то десерти на бази млијека (желатинирани млијечни десерт, крем колачи, десерти са кремама, десертне пјене, итд.) и сладолед (и слични производи) које производе извјештајне јединице. Овдје спадају десерти у лименкама и свјежи домаћи производи прикупљени на фармама и испоручени на тржиште без прераде.
- *Остали млијечни производи (прерађени)* – у ову групу производа спадају концентровано млијеко, млијечни производи у праху, маслац и остали жуто-масни производи, сиреви, прерађени сир, казеин и казеинати, сурутка и остали млијечни производи (прерађевине).
- *Концентровано млијеко* – је производ добијен дјелимичним одстрањивањем воде из пуномасног, полуобраног или обраног млијека. Такође обухвата и испарено (евапорирано) млијеко и концентровано млијеко са додатком шећера, концентровано млијеко искоришћено за производњу чоколадних гранула, сувих гранула које садрже млијеко, шећер и какао пасту.
- *Млијечни производи у праху* – су производи добијени одстрањивањем воде из павлаке, пуномасног млијека, полуобраног, обраног, закисељеног млијека и млаћенице. Ту спадају адитиви додати сировини прије него што је производ прерађен у прах. Такође, овдје спада и млијеко у праху произведено у мљекарама које се налази у храни за новорођенчад и у храни за животиње.
- *Маслац и остали жуто-масни производи* – ту спадају маслац, топљени маслац, масло и други жуто-масни производи добијени од млијечне масти, изражени у еквиваленту маслаца, са садржајем млијечне масти од 82%, од масе производа.
- *Сир* – може бити свјеж или зрео производ, тврди или полутврди, добијен коагулацијом пуномасног обраног или полуобраног млијека, павлаке, суруткине павлаке или млаћенице, појединачно или у комбинацији, дјеловањем сирила или другог погодног коагулационог средства и дјелимичним издвајањем сурутке у таквом процесу.
- *Топљени сир* – је производ добијен рендањем, мијешањем, топљењем и емулговањем једне или више врста сира, под утицајем топлоте и емулгатора, са или без додавања млијечних компоненти и/или других намирница.
- *Казеин и казеинати* – казеин је главни протеински састојак млијека. Добива се згрушавањем обраног млијека, под дејством киселине или сирила. Ово поглађе обухвата више врста казеина који се разликују по методи згрушавања, као нпр. кисели казеин или казеин добијен помоћу сирила (параказеин). Казеинати су соли казеина, које укључују натријумове и амонијумове соли, познате као растворљиви казеини. Ове соли се обично користе за припремање концентроване хране или фармацеутских производа. Калцијум казеинат се користи за припремање намирница или као лијепак, у зависности од особина.
- *Сурутка* – је нус производ добијен у процесу производње сира или казеина. Сурутка се користи и у производњи хране за животиње. За сурутку у течном стању, сурутку у концентрованом облику, сурутку у праху или блоку, лактозу, лакталбумин мора се навести њихова стварна маса. Укупна сурутка мора бити приказана у еквиваленту текуће сурутке и ни у ком случају не смије бити збир горе поменутих количина.

- *Остали млијечни производи (прерађевине)* – су млијечни производи који нису нигдје друго дефинисани, а углавном се односе на лактоферине. Такође, овдје су укључени производи прикупљени на фармама од стране пољопривредних газдинстава и пласирани на тржиште без прераде/обrade (искључујући паковање и зрење).

1.7 Обрада података

Прву обраду, контролу и објаву података врше ентитетски заводи за статистику на ентитетском нивоу. Потом своје податке достављају Агенцији за статистику БиХ у Одсјек за статистику пољопривреде, шумарства и рибарства, гдје се врши обрада података за ниво Босне и Херцеговине.

Подаци се аграгирају, обрађују и контролишу и у случају не слагања или великог одступања у поређењу са одређеним временским периодом, телефонски се провјеравају са ентитетским заводима, а заводи даље провјеравају са својим извјештајним јединицама, ако дате недостатке не могу да отклонити одмах.

Подаци о производњи крављег, овчијег и козијег млијека на газдинствима (количина и просјечна мљечност по крави) се пореде са подацима из претходног периода. Мјесечни подаци о прикупљеном млијеку и произведеним количинама млијечних производима се пореде са вриједностима истог мјесеца претходне године и са просјечним вриједностима претходне године. Обрада годишњих података о прикупљеном млијеку и произведеним млијечним производима врши се тако што се добијени подаци пореде са подацима претходне године.

1.8 Објављивање резултата

Агенција за статистику БиХ је надлежна за агрегирање достављених података од стране ентитетских завода за ниво БиХ и за извјештавање Еуростат-а.

У оквиру саопштења „Бројно стање стоке и перади и сточна производња“ које се објављује 20.марта текуће године за претходну годину, објављују се подаци о годишњој производњи свих врста млијека.

Мјесечни подаци о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа (Табела А) се редовно објављују кроз саопштење „Прикупљено кравље млијеко и произведени млијечни производи“, 50 дана после референтног мјесеца.

Мјесечне податке о прикупљеном крављем млијеку и произведеним млијечним производима Агенција за статистику БиХ доставља Еуростату 45 дана после референтног мјесеца.

Сва поменута саопштења су доступна и у штампаном и у електронском облику на званичној интернет страници Агенције.

1.9 Кључне варијабле

Кључне варијабле Статистике млијека су:

Производња и коришћење млијека на фармама:

- Производња крављег млијека на фармама,
- Количина крављег млијека откупљеног од фарми,

- Производња овчијег млијека на фармама,
- Производња козијег млијека на фармама.

Производња млијечних производа у млекарама:

- Производња конзумног млијека,
- Производња павлаке,
- Производња ферментисаних млијечних производа,
- Производња маслаца (путера),
- Производња сира.

1.10 Кључне статистике

- Годишњи индекс „Мјесечни извјештај млекара о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа“, који показују промјене количина у текућем мјесецу у односу на исти мјесец претходне године,
- Базни индекс „Мјесечни извјештај млекара о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа“, који показује промјене количина у текућем мјесецу у поређењу са просјеком базне године.

1.11 Упитник

Прикупљање података у оквиру Статистике млијека врше ентитетски заводи. Завод за статистику Републике Српске је на својој веб страници објавио обрасце кроз које прикупља податке. Завод за статистику Федерације Босне и Херцеговине још није објавио на веб страници обрасце на основу којих прикупља податке.

Кроз „Годишњи извјештај о сточарству“ ентитети обезбјеђују податке о производњи млијека на фармама током године, а Агенција те податке обрађује и обављује на нивоу БиХ.

ПО-51а и ПО-51б – Годишњи извјештај о сточарству и Процјена бројног стања стоке и сточне производње на територији општине (иста ознака за оба ентитета).

Кроз „Мјесечни извјештај млекара о прикупљању млијека и производњи млијечних производа“ обезбјеђују се подаци о количини прикупљеног крављег млијека и производњи свјежих млијечних производа током референтног мјесеца.

ПО-М-МП/М и Млијеко/М – Мјесечни извјештај о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа (различита ознака извјештаја у ентитетима).

Кроз „Годишњи извјештај о прикупљању млијека и производњи млијечних производа“ добијају се подаци о количини свих врста млијека и производњи свјежих и осталих млијечних производа прикупљених од стране млекара.

ПО-М-МП/Г и Млијеко/Г – Годишњи извјештај о прикупљању млијека и производњи млијечних производа (различита ознака извјештаја у ентитетима).

1.12 Контакт информације

Извјештај о квалитети за Статистику млијека припрема:
 Агенција за статистику БиХ,
 Одсјек за статистику пољопривреде, шумарства и рибарства
 Ул. Зелених беретки бр. 26, 71 000 Сарајево, БиХ
 Тел.: +387 33 911 911 / 911 976
 Факс: +387 33 220 622

Особе директно укључене у изради датог документа су:

- Фуад Бахтановић – шеф Одсјека за статистику пољопривреде, шумарства и рибарства fuad.bahtanovic@bhas.ba,
- Фахрудин Суботић – стручни савјетник за производне статистике у пољопривреди fahrudin.subotic@bhas.ba и
- Љубиша Ескић – стручни савјетник за структурне статистике у пољопривреди ljubisa.eskic@bhas.ba.

2 Релевантност

2.1 Показатељ квалитета и учинка - Стопа расположивих ЕСС статистика (R1)

Статистика млијека је заснована на методолошким прописима дефинисаним Директивом 96/16/ЕЗ и Одлуком Комисије 97/80/ЕЗ. Табеле А и Б су у потпуности усклађене са наведеним документима, а за остале табеле се још не прикупљају подаци.

У складу са наведеним документима, Статистика млијека тренутно обезбјеђује:

- Мјесечне податке о количини прикупљеног крављег млијека и павлаке (врхња), садржају масти и протеина у прикупљеном крављем млијеку и количини свјежих млијечних производа прерађених и расположивих за испоруку (Табела А),
- Годишње податке о количини, садржају масти и садржају протеина расположивог млијека и павлаке (врхња), количини свјежих млијечних производа и осталих млијечних производа и податке о количини млијечне масти употребљене у производњи млијечних производа (Табела Б).

3 Тачност

3.1.1 Грешка узорковања – Показатељ квалитета и учинка - Коефицијент варијације (A1)

Постојеће статистичке активности у области Статистике млијека заснивају се на пуном обухвату јединица посматрања, према критеријумима садржаним у Директиви 96/16/ЕЗ и Одлуци Комисије 97/80/ЕЗ, тако да грешке узорковања нису релевантне.

3.1.2 Објашњења

Видјети 3.1.1

3.1.3 Активности за смањење грешака узорковања

Видјети 3.1.1

3.2 Неузорачке грешке

3.2.1 Грешке обухвата

Према Директиви 96/16/ЕЗ (Члан 4) неопходно је обезбиједити сет мјесечних и годишњих података о прикупљању млијека и производњи млијечних производа. Поменути подаци добијају се путем „Мјесечног извјештаја о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа“ и „Годишњег извјештаја о прикупљању млијека и производњи млијечних производа“ које редовно достављају ентитетским заводима, млекаре регистроване на територији ентитета. Затим, заводи те податке достављају Агенцији. Адресар млекара које су обухваћене редовном мјесечном статистичком активношћу формирају и редовно ажурирају оба ентитетска одјељења за пољопривреду, на основу Регистра пословних субјеката.

Грешке обухвата су ријетке, али могуће, у случају неблаговременог ажурирања адресара млекара на мјесечном нивоу и изостављању млекара које нису регистроване за дјелатност производње млијечних производа у оквиру Регистра пословних субјеката.

3.2.1.1 Показатељ квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (A2)

Нема прекомјерног обухвата.

3.2.1.2 Грешка недовољног обухвата

Све извјештајне јединице су обухваћене и достављају податке.

3.2.1.3 Мјере за смањење грешака обухвата

Ажурирање адресара млекара обављају ентитетски заводи на мјесечном нивоу и тиме је елиминисана грешка обухвата.

3.2.2 Грешке мјерења

3.2.2.1 Контроле за откривање грешака мјерења

Грешке мјерења се откривају и спречавају математичким и логичким контролама уграђеним у апликацију за унос података прикупљених у оквиру мјесечних и годишњих активности Статистике млијека.

3.2.2.2 Разлози за настанак грешака мјерења

Најчешћи разлози за појаву грешака мјерења су:

- Неразумјевање Методологије од стране извјештајних јединица,
- Случајне грешке приликом уноса података у извјештај,
- Уписивање података у погрешној мјерној јединици,
- Незаинтересованост извјештајне јединице,
- Грешке настале у ентитетским канцеларијама приликом припреме података за доставу Агенцији.

3.2.2.3 Поступање у случају грешака мјерења

У случају појаве грешке мјерења, у зависности од врсте грешке она се или коригује од стране методолога на основу осталих података у упитнику, података из претходног

периода, или се врши контактирање извјештајне јединице, а потом и корекција утврђене грешке.

3.2.2.4 Показатељ квалитета и учинка - Стопа едитовања/уређивања података (A3)

Не води се прецизна евиденција о корекцијама података, јер је појава корекције података веома мала. Најчешће се дешавају накнадне корекције података из годишњег извјештаја и накнадног контактирања извјештајне јединице.

3.2.2.5 Мјере за смањење броја грешака мјерења

Најзначајнији инструменти за смањење појаве грешака приликом попуњавања извјештаја су упутства за попуњавање извјештаја, која се годишње достављају извјештајним јединицама, а која детаљно описују начин попуњавања извјештаја и указују на најчешће грешке у извјештајима. Од великог значаја јесте и контактирање извјештајних јединица од стране методолога у циљу тумачења методолошких објашњења и директног указивања на најчешће грешке које се праве приликом попуњавања извјештаја.

3.2.3 Грешке неодговора

3.2.3.1 Показатељ квалитета и учинка-Стопа неодзива/неодговора извјештајне јединице(A4)

Током посматране 2013. године није забиљежен неодговор ни једне од извјештајних јединица у оквиру мјесечних и годишњих статистичких активности Статистике млијека, укључујући и „Годишњи извјештај о сточарству“, који обезбјеђује податке о производњи свих врста млијека.

3.2.3.2 Показатељ квалитета и учинка - Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5)

Не постоји процедура за евиденцију броја неодговора по појединим варијаблама, па је процјењено да је стопа неодговора око 0,1%.

3.2.3.3 Поступци у случају неодговора

У случају да недостаје комплетан извјештај или само поједини подаци, успоставља се контакт са извјештајном јединицом и уз њену помоћ по потреби се попуњава комплетан извјештај или недостајуће вриједности.

Изузетно у случају неогвора извјештајне јединице за комплетан извјештај или само поједина питања, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са извјештајном јединицом, врши се импутирање података на основу доступних података из административних извора, временских серија (подаци из претходног периода) или података из других статистичких области. У случају Статистике млијека, ово је врло риједак случај.

3.2.3.4 Поступци за смањење стопе неодговора

Да би се смањила стопа неодговора, најчешће се користе сљедећи поступци:

- Вишеструко контактирање извјештајне јединице;
- Контактирање између Завода и Агенције;
- Флексибилност рокова за достављање извјештаја на ентитетском и државном нивоу;

- Комбиновање више начина прикупљања података (телефон, електронска пошта);
- Писање прецизних методолошких објашњења, која се односе на одређено питање (варијаблу).

3.2.3.5 Показатељ квалитета и учинка - Стопа импутираних података (А6)

Не ради се инпутација података.

3.2.3.6 Показатељ квалитета и учинка - Број учињених грешака, према врсти (А7)

Као што је већ наведено евентуалне грешке се уклањају приликом обраде података, а прецизан показатељ за праћење броја грешака не постоји. У случају да се појави грешка, објави се исправљена верзија саопштења.

3.2.3.7 Показатељ квалитета и учинка - Просјечна величина ревизије (А8)

Не проводи се ревизија података за Статистику млијека.

4 Правовременост и тачност објаве

4.1 Правовременост објаве

4.1.1 Показатељ квалитета и учинка - Правовременост првих резултата (Т1)

Правовременост објављивања података представља интервал између референтног периода на који се податак односи и датум објављивања. Резултати свих статистичких активности у оквиру Статистике млијека објављују се у форми коначних података, без објављивања претходних података.

Табела 1.

Саопштење	Референти период	Датум планиране објаве	Датум објаве
Бројно стање стоке и перади и сточна производња	Прошла година	20.март	годишње 20.март

Табела 2.

Саопштење	Прикупљено кравље млијеко и произведени млијечни производи											
	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.
Референтни период												
Датум план. обј.	25.03.	25.04.	25.05.	25.06.	25.07.	25.08.	25.09.	25.10.	25.11.	25.12.	25.01.	25.02.
Датум објаве	28.03.	26.04.	24.05.	27.06.	29.07.	27.08.	30.10.	30.10.	28.11.	30.12.	27.01.	28.02.

4.1.2 Показатељ квалитета и учинка - Правовременост коначних резултата (Т2)

Први резултати су уједно и коначни подаци.

4.2 Тачност објаве

4.2.1 Показатељ квалитета и учинка - Тачност објаве (Т3)

Материјале за објаву, Одсјека за статистику пољопривреде достаља на вријеме, а саму објаву врши Одсјек за дисеминацију.

4.2.2 Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објаве

Разлог кашњења објављивања података Статистике млијека јесте поклапање планираног дана публикавања са нерадним даном, у ком случају се објављивање помјера за следећи радни дан и већ преузете обавезе у Одсјеку за дисеминацију. Мјера за побољшање тачности објављивања јесу да се у оквиру Плана публикавања прецизно дефинишу сви појединачни датуми објављивања, водећи рачуна о нерадним данима и празницима.

5 Доступност и јасноћа

5.1 Доступност

5.1.1 Канали дисеминације

При објављивању резултата Статистике млијека у 2013. години кориштени су следећи дисеминацијски канали:

Број	Канали дисеминације	Кориштено
1	Web страница – интернет објава	ДА
2	Писани захтјеви корисника по њиховој спецификацији	ДА
3	Подаци који се објављују путем телефона	НЕ
4	Дигитални медији (CD, дискете, итд ..)	НЕ
5	Подаци представљени на новинарској конференцији	ДА
6	Тематски билтен	ДА
7	Посебне принтане публикације	ДА
8	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ
9	Статистички заштићени микроподаци	ДА

5.1.2 Показатељ квалитета и учинка-Стопа кориштених канала дисеминације (AC1)

Стопа кориштених канала дисеминације резултата је 66,6% (6/9X100).

5.1.3 Начини дисеминације

При објављивању резултата Статистике млијека у 2013. години кориштени су следећи начини дисеминације:

Број	Начини дисеминације	Кориштено
1	Web страница – интернет објава	ДА
2	Web странице осталих институција	ДА
3	Web странице међународних организација	НЕ
4	Тематске Web странице (нпр.попис становништва)	НЕ
5	Писани захтјеви	ДА
6	Телефонско посредовање	ДА
7	Дигитални медији (CD, дискете, итд ..)	ДА
8	Подаци представљени на новинарској конференцији	ДА
9	Годишњак	ДА
10	БиХ у бројкама	НЕ
11	Прва објава – приопћење	ДА
12	Тематски билтен	ДА
13	Посебне публикације	НЕ
14	Публикације Еуростата	ДА
15	Публикације осталих међународних организација (OECD, IMF)	НЕ
16	Базе података, намијењене за интерну употребу	ДА
17	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ

5.1.4 Показатељ квалитета и учинка-Стопа кориштених начина дисеминације (AC2)

Стопа кориштених канала дисеминације резултата је 64,7% (11/17X100).

5.1.5 Показатељ квалитета и учинка – Број приступа он-лине бази података (AC3)

Овај показатељ би се требао развијати у сарадњи са ИТ-Сектором, како би се могла пратити посјећеност наведених саопштења и база података.

5.2 Јасноћа

5.2.1 Принтане публикације и интернетска објава

- Мјесечно саопштење „Прикупљено кравље млијеко и произведени млијечни производи“ – коначни резултати;
- Годишње саопштење „Бројно стање стоке и перади и сточна производња“ – коначни резултати.

5.2.1.1 Дисеминирани резултати

Резултати за референтни период су представљени као апсолутне вриједности. Јединице мјере су тоне и проценти (удио масти и протеина у млијеку). Такође се објављују индекси у односу на претходну годину и у односу на исти период прошле године (јануар 2013/јануар 2012). Резултати се публикују у облику табела и графикана.

5.2.1.2 Ниво (деталност) дисеминације

Подаци се објављују за ниво Босне и Херцеговине.

5.2.1.3 Метаподаци

Референтна Метадата - ESMS: Контакт (организација, организацијска јединица, маил адреса); Метадата ажурирање - датуми; Статистичка презентација (опис података, класификацијски систем, секторска покривеност, статистички концепти и дефиниције, статистичка јединица, статистичка популација, референтно подручје, временска покривеност, базни период); Јединица мјере; Референтни период; Институционални мандат (правни акти и други споразуми, давање података);

Повјерљивост (повјерљивост – политика, повјерљивост – обрада података); Политика публикувања (календар публикувања, календар приступа публикацијама, приступ корисника); Учесталост дисеминације; Формат дисеминације (саопштења – вијести, публикације, он-лине база података, приступ Микро-подацима, остало); Доступност документације (методолошка документација, документација квалитета); Менаџмент квалитета (осигурање квалитета, процјене квалитета); Релевантност (корисничке потребе, задовољство корисника, потпуност); Тачност и поузданост (укупна тачност, узорачка грешка, неузорачка грешка - а) грешка обухвата - б) грешка мјерења - ц) грешка обраде - д) грешка неодговора); Правовременост и тачност објаве (правовременост, тачност објаве); Упоредивост (упоредивост – географска, упоредивост – временска); Кохерентност (кохерентност – међудоменска, кохерентност са нпр. статистиком становништва, кохерентност са нпр. процјеном запослености у националним рачунима, кохерентност са процјеном запослености које потичу из посл. истраживања, кохерентност – интерна); Трошкови и оптерећеност; Ревизија података (ревизија података – политика, ревизија података – пракса); Статистичка обрада (извори података, учесталост прикупљања података, прикупљање података, провјера ваљаности података, компилација података, подешавање).

5.2.1.4 Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата

Подаци су на новој страници БХАС-а јасно приказани са пратећим табелама и графиконима, како би корисници били у могућности да анализирају и употребљавају податке на најоптималнији начин.

5.2.2 Показатељ квалитета и учинка - Стопа комплетности мета података (AC4)

Укупан број кориштених метадата елемената из препоручене Референтне ESMS је 55. Број расположивих метадата елемената у оквиру Статистике млијека износи 46. Значи, стопа комплетности метаподатака за Статистику млијека је 80 % (46/55x100).

6 Упоредивост и складност

6.1 Временска упоредивост

6.1.1 Показатељ квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (CC1)

Подаци о годишњој производњи крављег, овчијег и козијег млијека редовно се прикупљају од 2004.године, тако да је серија упоредивих података доступна од 2004 до данас. Мјесечни и годишњи подаци о прикупљању крављег млијека и производњи млијечних производа доступни су од 2011 до данас.

6.1.2 Прекиди у временским серијама

Није било прекида у серијама података Статистике млијека од момента кад су се почели прикупљати.

6.1.3 Остали фактори, који утичу на временску упоредивост

Није било фактора од значаја да би утицали на временску упоредивост.

6.2 Географска упоредивост

6.2.1 Упоредивост с осталим чланицама европског статистичког система

Расположиви подаци Статистике млијека (Табела А и Б) су у потпуности упоредиви са подацима чланица Европског статистичког система, јер се статистичке активности реализују у складу Директивом 96/16/ЕЗ и Одлуком Комисије 97/80/ЕЗ.

6.3 Десезонирање

Подаци о Статистици млијека у протеклим годинима нису десезонирани.

6.4 Складност између привремених и коначних података

6.4.1 Политика дисеминације привремених података

При исказивању резултата за Статистику млијека у БиХ не користимо политику дисеминације привремених података овог истраживања.

6.4.2 Показатељ квалитета – Складност између привремених и коначних података (СС2)

Први резултати су такође и коначни резултати, тако да се овај показатељ не израчунава.

6.4.3 Разлози за веће разлике између привремених и коначних података

Не постоје разлике између привремених и коначних података, јер су први резултати уједно и коначни.

6.5 Складност с резултатима референтног истраживања

6.5.1 Кратак опис референтног истраживања

Не проводи се ниједно референтно истраживање, а што се тиче административних извора података, још увијек није довољно развијена међу-институционална сарадња статистичких институција и институција на ентитетском и државном нивоу.

6.5.2 Показатељ квалитета и учинка - Складност са референтним подацима (СС3)

Не проводи се ниједно референтно истраживање да бисмо упоредили податке.

6.5.3 Разлози за већа одступања

Не проводи се ниједно референтно истраживање, тако да разлоге за одступања није могуће навести.

7 Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета

Ниједан trade-offs (уступак између излазних компоненти квалитета) није анализиран у овом истраживању.

8 Процјена корисничких потреба и перцепција корисника

Учестали захтјеви корисника су задовољени на начин да се уз публикацију везану за Статистику млијека налази и табела са серијом индекса, као и пратећи графикон. Како би се олакшала интерпретација података свако саопштење садржи и кратак коментар и методолошка упутства на сва три језика у употреби у Босни и Херцеговини али и на енглеском језику за стране кориснике. Тематски билтен такође садржи и енглеску варијанту.

8.1 Класифицирање и разумијевање корисника

Кључни корисници Статистике млијека на нивоу БиХ су државне институције БиХ, ентитетске институције, институције Брчко Дистрикта. Осим тога Агенција за статистику БиХ, одржава редовне контакте са високо-школским установама и корисницима (приватни и јавни сектор), којима се на захтјев достављају сви тражени-доступни подаци. Поред наведених, корисници ових података су и стране институције, као што су амбасаде, конзуларна представништва, организације које послују на територији БиХ, затим међународне и европске институције као што су (ЕУРОСТАТ, ФАО).

8.2 Мјерење перцепција и задовољства корисника

Задовољство корисника се углавном прати путем учесталости њихових захтјева и молби упућених БХАС-у у смислу учесталости понављања истоврсних захтјева за показатељима који се потом уврштавају у само саопштење уколико се захтјеви сматрају оправданим и уколико се не ради о подацима које смо дужни заштити.

8.2.1 Показатељ квалитета и учинка - Индекс задовољства корисника (US1)

Не обавља се посебно истраживање задовољства корисника статистичких података Статистике млијека.

8.2.2 Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2)

Не обавља се посебно истраживање задовољства корисника статистичких података Статистике млијека, тако да није могуће говорити о протеклом времену између два задња истраживања задовољства корисника.

9 Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица

9.1 Трошкови истраживања статистичког уреда

9.1.1 Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (PCR1)

Трошкови за спровођење истраживања на нивоу БиХ за Статистику млијека нису расположиви.

9.2 Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица

9.2.1 Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника у сатима и/или финансијским показатељима (PCR2)

За Брчко Дистрикт се користе упитници за извјештајне јединице, док се за податке на ентитетском нивоу користе извјештајне табеле које се службено шаљу електронском поштом, што смањује трошкове и оптерећеност свих учесника у процесу прикупљања података.

9.3 Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

Због незнатне оптерећености и непостојања трошкова извјештајних јединица, не подузимају се никакве мјере смањења трошкова. Најоптималнија мјера за смањење трошкова би било кориштење административних извора података.

10 Повјерљивост, транспарентност и заштита

10.1 Повјерљивост

Повјерљивост статистичких података је захтјевана законом а особље које проводи статистичко истраживање има по истом правном основу обавезу заштите повјерљивости. Тако се у члану 27. Закона о статистици БиХ наводи да »Приликом прикупљања, обраде, доставе и дистрибуције статистичких података Босне и Херцеговине, надлежни органи, укључујући органе на ентитетском нивоу, подузимају све мјере организационе, регулаторне, административне и техничке природе које су потребне да се заштити повјерљивост података од недозвољеног приступа, објављивања и кориштења«, а у члану 28. истог Закона се каже » Особе које приликом обављања својих послова имају приступ повјерљивим подацима морају се придржавати одредби овог закона и након што престану обављати своје функције«.

Такође, у документу »Правилник о заштити статистичких података у Агенцији за статистику« наведене су процедуре за осигурање повјерљивости за вријеме прикупљања, обраде и дисеминације – што укључује, протоколе за осигурање индивидуалних података којима се има приступ, правила за дефинисање повјерљивих ћелија у излазним табелама и процедуре за откривање и превенцију накнадних разоткривања, као и приступ микроподацима за истраживачке намјене спољним корисницима.

10.2 Транспарентност

Корисници су упознати са начином кориштења података из Статистике млијека.

Изјаве на конференцијама за штампу везано за резултате истраживања су апсолутно непристрасне и политички неутралне.

Нису уочене грешке у публикованим издањима, тако да није било потребе за корекцијама и објавом истих.

10.3 Заштита

Наведено у поглављу 10.1.

11 Закључак

План Агенције за статистику БиХ је да у наредном периоду ради на усаглашавању легислативе за Попис пољопривреде, како би се добили структурни подаци и започела истраживања на бази узорка. Овим би се завршило са досадашњом праксом процјењивања од стране општинских процјенитеља. Са обрадом података из Пописа становноштва, израдио би се узорак и адресар породичних пољопривредних газдинстава на основу ког би се дошло до већег сета података и тиме примакли ЕУ Регулацивама у области Статистике млијека.